

Fundusze Europejskie

Grupa zadaniowa do spraw zasad horyzontalnych w ramach Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 - podsumowanie prac -

Karolina Dreszer - Smalec, OFOP, przewodnicząca grupy zadaniowej

III Posiedzenie Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027
24.10.2024 r.

Fundusze Europejskie

23 listopada 2023 roku Podkomitet ds. rozwoju partnerstwa na lata 2021-2027 podjął uchwałę w sprawie powołania Grupy zadaniowej przy KUP na lata 2021-2027.

28 marca 2024 roku Przewodnicząca KUP na lata 2021-2027 podjęła decyzję w sprawie powołania Grupy zadaniowej do spraw zasad horyzontalnych.

9 maja 2024 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Grupy, która powołana została na 6 miesięcy, do **9 listopada 2024** roku.

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie

Grupa zadaniowa do spraw zasad horyzontalnych i jej zespoły

1. zespół ds. zapewnienia zgodności z Kartą Praw Podstawowych UE (przewodniczący Maciej Kania)
2. zespół ds. zapewnienia zgodności z Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (przewodnicząca dr Anna Drabarz)
3. zespół ds. zasady DNSH (przewodniczący Krzysztof Mrozek)

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ZADANIA GRUPY

podstawie par. 2 decyzji nr 8 powołującej grupę zadaniową

1. analiza dotychczasowych działań prowadzonych przez KE, MFiPR, w tym instytucje koordynujące umowę partnerstwa oraz instytucje zarządzające programami krajowymi, instytucje zarządzające programami regionalnymi, Rzecznika Praw Obywatelskich i innych interesariuszy systemu wdrażania funduszy europejskich, na rzecz operacjonalizacji zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 roku;
2. identyfikacja obszarów wymagających uregulowania w zakresie zasad horyzontalnych;
3. wypracowanie propozycji rozwiązań oraz rekomendacji w zakresie wdrażania, realizacji i monitorowania zasad horyzontalnych.

Skład grupy

105 osób

Zespoły:

- Zespół ds. KPP - 62
- Zespół ds. KPON - 50
- Zespół ds. zasady DNSH - 42

16

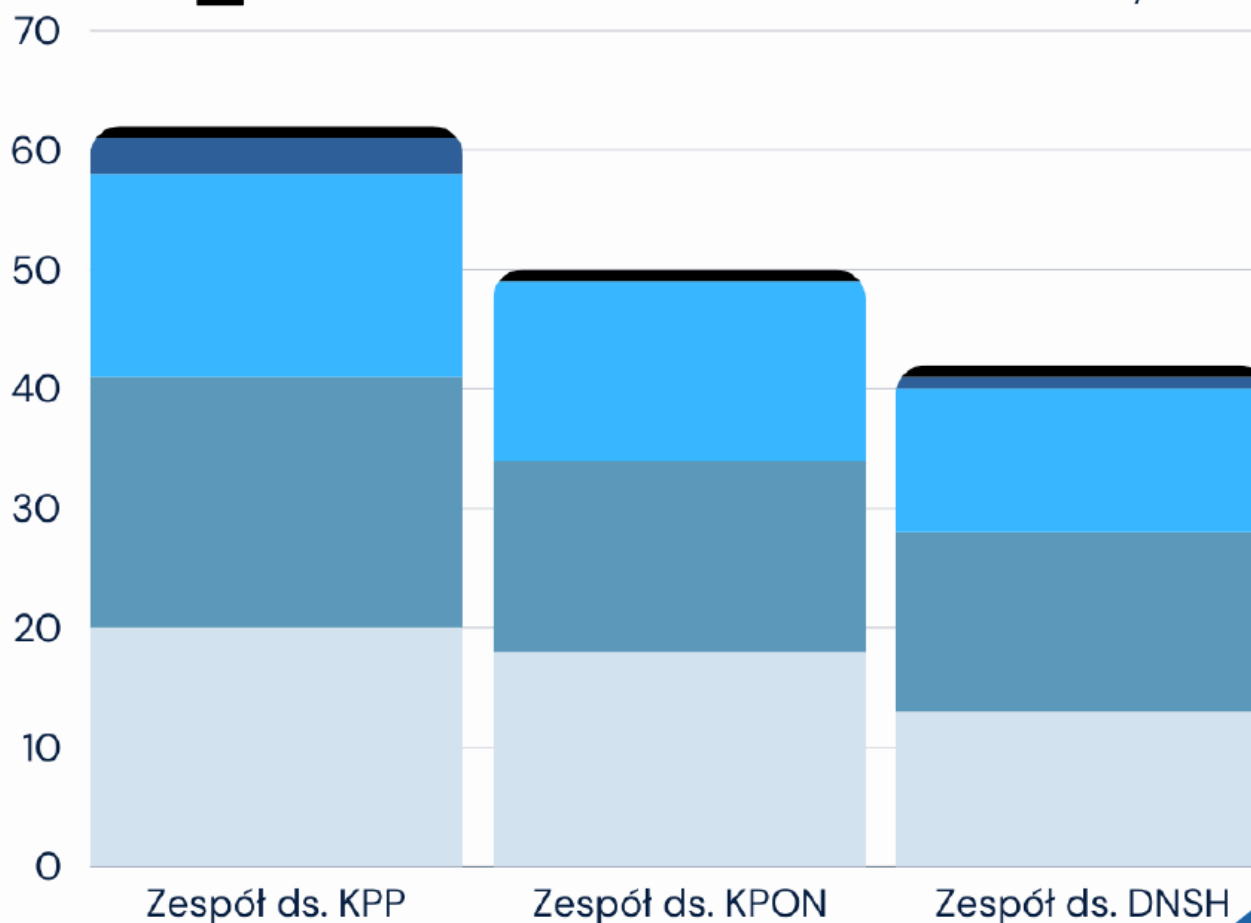
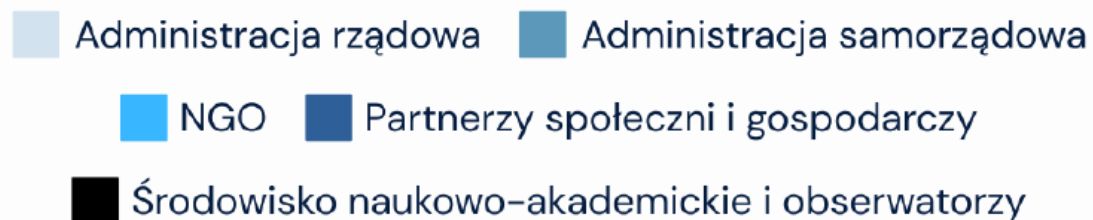
członków/iń
KUP

12

zastępców/
czyń

77

inne osoby

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie

REKOMENDACJE ZESPOŁU ds. Karty Praw Podstawowych

Przewodniczący Maciej Kania

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie

Cel zespołu ds. KPP Efektywne wdrożenie wytycznych Karty Praw Podstawowych zgodnie z rekomendacjami unijnymi

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

REKOMENDACJE ZESPOŁU ds. KPP

OCENA i KONTROLA PROJEKTÓW oraz DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE

- ujednoczenie / uspoźnienie definicji pojęć z obszaru KPP, propozycje zapisów list kontrolnych
- uspoźnienie sposobu oceny kryteriów /m.in. powołanie eksperta do oceny projektów w zakresie KPP/ i ujednoczenie procedury skargowej /różnice między IZ/
- WNIOSEK o zmianę zapisów dot. informacji i promocji – wprowadzenie zastrzeżenia, że umieszczenie tablicy informacyjnej lub plakatu nie jest obowiązkowe w sytuacji możliwego stygmatyzowania, dyskryminacji i narażenia bezpieczeństwa osób korzystających ze wsparcia UE
- doprecyzowanie i zweryfikowanie roli KM oraz koordynatorów ds. KPP względem KM
- analiza sytuacji „SLAPP”-owych i ich wpływu na realizację zasad wynikających z KPP
- apel do KE o przyspieszenie prac w zakresie wdrażania działań opisanych w Strategii wzmocnienia praw podstawowych
- analiza zobowiązań nałożonych na IZ / analiza i apel o wdrożenie zobowiązań nałożonych na MFiPR
- stworzenie metodologii HUMAN RIGHTS IMPACT ASSESSMENT i na tej podstawie opracowanie jednolitej metodyki oceny ryzyka w projektach

REKOMENDACJE ZESPOŁU ds. KPP

PODKOMITET DS. KPP UE oraz DŁUGOFALOWE FUNKCJONOWANIE GRUPY

- podgrupy zadaniowe
- pełnomocnik ds. KPP przy MFiPR oraz koordynator ds. KPP w każdej IZ
- system szkoleń – online i cyklicznie 1-2 na rok w formie konferencji, promocja dobrych praktyk
- programowanie systemu wdrażania KPP /procedury, ekspertyzy/
- analiza, monitorowanie i rekomendacje do Wytycznych
- baza aktów prawnych i materiałów edukacyjnych
- wsparcie prawne /m.in. w zakresie jednolitej interpretacji zapisów/
- stałe sieciowanie oraz wzmocnienie merytoryczne i operacyjne os. zajmujących się KPP
- współpraca z instytucjami działającymi w obszarze KPP /RPO, UODO, Rzecznik Praw Dziecka, UOKiK, Rzecznik Konsumentów, pełnomocnicy ds. równego traktowania, inspekcja pracy, ministrowie, w tym Ministra ds. Równości, Agencja Praw Podstawowych, Europejski Instytut Równości Kobiet i Mężczyzn)
- analiza corocznego raportu Ministerstwa Sprawiedliwości nt. naruszeń

WNIOSEK ZESPOŁU ds. KPP

POWOŁANIE PODKOMITETU DS. KARTY PRAW PODSTAWOWYCH UE

- monitorowanie w odp. na zapisy motywu (6) i (21), art. 15. art. 40 ust. 1h) Rozporządzenia ogólnego, poszanowania praw podstawowych /zasada horyzontalna i warunek podstawowy w art. 9 ust. 1 oraz zał. III Rozporz. Ogólnego/
- rozwój współpracy i wymiany doświadczeń między instytucjami
- przyjmowanie stanowisk dot. wdrażania programów z poszanowaniem KPP i zasad horyzontalnych, skutecznych mechanizmów, rozwiązań i narzędzi dla IZ, IP, KM, wnioskodawców, beneficjentów, audytorów oraz przedstawianie ich na posiedzeniach KUP
- rekomendowanie działań w obszarze KPP i zasad horyzontalnych na poziomie krajowym i regionalnym /istniejące narzędzia i zobowiązania, narzędzia dot. identyfikacji ryzyka (Human Rights Impact Assessment)/
- rekomendowanie najlepszych praktyk w zakresie stosowania KPP
- formułowanie rekomendacji dot. działań naprawczych w przypadkach stwierdzenia uchybień czy naruszeń w stosowaniu KPP
- podejmowanie działań interwencyjnych/wspierających dla przedstawicieli/-ek w KM i koord. ds. KPP
- organizowanie spotkań sieciujących, edukacyjnych i warsztatów roboczych

Fundusze Europejskie

**REKOMENDACJE ZESPOŁU
ds. Konwencji ONZ o prawach osób
niepełnosprawnych
przewodnicząca: dr Anna Drabarz**

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

CEL: uspojnienie rozumienia warunku zgodności z KPON w systemie wdrażania Funduszy Europejskich

Prace Zespołu ds. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

ZREALIZOWANE ZADANIA:

1. zebranie od instytucji zarządzających programami krajowymi i regionalnymi **informacji na temat praktyki wdrażania warunku zgodności z KPON**
2. opracowanie **propozycji uzupełnienia i modyfikacji dokumentów** obowiązujących w ramach systemów wdrażania FE, w tym Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027
3. wypracowanie **rekomendacji dodatkowych rozwiązań** służących zwiększeniu poziomu przestrzegania warunku zgodności z KPON

- 8 spotkań online pełnego zespołu
- spotkania podzespołów tematycznych
- spotkania konsultacyjne z ekspertami i decydentami

Rekomendacje Zespołu ds. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

- poddanie dyskusji i uwzględnienie propozycji modyfikacji i uzupełnienia treści „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027” lub innych stosownych dokumentów obowiązujących w systemie wdrażania Funduszy Europejskich na lata 2021-2027, jak i stanowić punkt wyjścia do przygotowywania kolejnych okresów finansowania;
- kontynuowanie dyskusji na temat zgodności definicji „osoby z niepełnosprawnością” obowiązującej w systemie wdrażania Funduszy Europejskich z KPON;

Rekomendacje Zespołu ds. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

- kontynuowanie w sposób stały dalszych prac związanych z zapewnianiem spełniania warunku zgodności z KPON - powołanie przy Komitecie ds. Umowy Partnerstwa podkomitetu, który w zakresie swoich kompetencji posiadałby m.in. takie zadania jak:
 1. monitorowanie stosowania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem innych wynikających z niej zasad, jako zasady horyzontalnej i horyzontalnego warunku podstawowego w ramach realizacji Umowy Partnerstwa i programów wdrażających Umowę Partnerstwa;
 2. przyjmowanie stanowisk dotyczących wdrażania programów w zakresie zgodności z postanowieniami KPON oraz zasadami horyzontalnymi w celu zapewnienia skutecznych mechanizmów, rozwiązań i narzędzi w obszarach programowania, wdrażania i ewaluacji programów;
 3. formułowanie rekomendacji dotyczących działań na rzecz zwiększenia poziomu realizacji warunków zgodności z KPON.

Fundusze Europejskie

REKOMENDACJE ZESPOŁU ds. zasady DNSH

Przewodniczący Krzysztof Mrozek

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zespół ds. DNSH – przebieg pracy i produkt

- 48 osób reprezentujących partnerów obecnych w KUP 2021-2027 oraz zewnętrzne ekspertki i ekspertów zgłoszonych przez członków KUP; przewodniczący: Krzysztof Mrozek (ZS PZS)
- 5 miesięcy pracy
- Analiza dostępnych informacji i sformułowanie rekomendacji
- Współpraca z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej i instytucjami zarządzającymi programami polityki spójności
- Zapytanie skierowane do wszystkich IZ o stosowanie zasady DNSH w poszczególnych instytucjach
- **Produkt: pierwsze podsumowanie wdrażania zasady DNSH w perspektywie finansowej 2021-2027 (analiza, wnioski i rekomendacje)**

Zasada nieczynienia poważnych szkód środowisku (DNSH) w funduszach polityki spójności na lata 2021-2027 – analiza i rekomendacje

Materiał podsumowujący prace Zespołu ds. DNSH w ramach Grupy Zadaniowej ds. Zasad Horyzontalnych KUP 2021-2027

Spis treści

Wprowadzenie.....	1
Definicje i podstawy prawne.....	2
Poziom UE.....	2
Poziom krajowy.....	6
Główne wnioski (kwestie).....	8
Wyzwania w stosowaniu zasady DNSH.....	9
Dobre praktyki.....	11
Rekomendacje.....	12
Dotyczące wdrażania perspektywy 2021-2027.....	12
Wstępne kierunkowe propozycje na perspektywę 2028-2034.....	13
Materiały i Bibliografia.....	15
Przepisy i wytyczne.....	15
Inne publikacje.....	16

Wprowadzenie

Stosowanie zasady nieczynienia poważnych szkód (środowisku) (ang. *Do No Significant Harm principle, DNSH*) było przedmiotem prac zespołu utworzonego w ramach Grupy Zadaniowej ds. Zasad Horyzontalnych powołanej przy Komitecie Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027. W skład zespołu weszło 48 osób reprezentujących partnerów obecnych w KUP 2021-2027 oraz zewnętrzne ekspertki i ekspertów zgłoszonych przez członków KUP. Prace zespołu trwały pięć miesięcy i obejmowały analizę dostępnych informacji i sformułowanie rekomendacji. Zespół współpracował z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej i instytucjami

Zespół ds. DNSH – zidentyfikowane wyzwania

- Brak jednolitego podejścia proceduralnego do oceny ze zgodnością z zasadą DNSH i zdefiniowanego stanowiska interpretacyjnego na poziomie UE.
- Brak wyraźnego połączenia zasady DNSH z istniejącymi przepisami prawa krajowego.
- Odrębne ocenianie kryteriów około-środowiskowych (np. ekoprojektowanie).
- Brak koordynacji pomiędzy Instytucjami Zarządzającymi w zakresie operacjonalizacji zasady DNSH na początku wdrażania perspektywy 2021-2027 (np. oceny DNSH dla poszczególnych programów powstawały niezależnie i są zróżnicowane co do jakości).
- Trudna operacjonalizacja (m.in. dla projektów “miękkich”, jak zamówienia, szkolenia itd.; ustalenie sposobu dokumentowania).
- Wysoki procent odrzuconych wniosków z powodu niewłaściwego wypełnienia części dot. DNSH.
- Brak wykwalifikowanych trenerów mogących prowadzić szkolenia dla instytucji i dla wnioskodawców.
- Brak ekspertów wykwalifikowanych w zakresie oceny zasady DNSH (etap oceny wniosków).

Zespół ds. DNSH – rekomendacje na 2021-2027

- **Współpraca pomiędzy instytucjami** (wymiana doświadczeń i wiedzy między IZ, wspólna baza dobrych praktyk i wyłączeń, wykorzystanie możliwości i potencjału Komitetów Monitorujących).
- **Procedury** (uwzględnienie zasady DNSH w listach sprawdzających do weryfikacji projektów, przywoływanie w nowych lub aktualizowanych kryteriach wyboru projektów określonych, istniejących już standardów np. ochrony drzew).
- **Informacja i szkolenia** (szkolenia dla pracowników IZ i dla wnioskodawców, uzupełnienie stron internetowych poszczególnych programów FE o zakładkę DNSH, czytelniejsze podejście do kryteriów, nawiązanie współpracy z inicjatywą JASPERS w celu opracowania programu szkoleń).

Zespół ds. DNSH – rekomendacje na 2028-2034

- **Legislacja i procedury** (zbadanie relacji między SOOŚ / OOŚ i DNSH – rozważenie zasadności uwzględnienia zasady DNSH w legislacji OOŚ; uporządkowanie, skrócenie i ujednoczenie wytycznych technicznych; włączenie kwestii operacjonalizacji zasady DNSH do negocjacji pakietu legislacyjnego WRF 2028-2034).
- **Współpraca pomiędzy instytucjami** (zaangażowanie Instytucji Koordynującej (MFiPR) w wypracowywanie podejścia do stosowania zasady DNSH dla programów; przestrzeń pracy nad DNSH w ramach grup roboczych powoływanych do programowania funduszy w perspektywie 2028-2034, zaangażowanie Komitetów Monitorujących w opracowywanie kryteriów DNSH dla naborów oraz ocenę skuteczności stosowania zasady).
- **Informacja i szkolenia** (opracowanie krajowego przewodnika, uwzględniającego doświadczenia 2021-2027; analiza i promocja sprawdzonych i efektywnych rozwiązań wypracowanych w innych krajach w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego TSI; działania edukacyjne wspierające potencjalnych beneficjentów, skupione na istocie zasady DNSH mającej na celu wybór najlepszych a nie służącej wyłącznie blokowaniu przedsięwzięć szkodliwych dla środowiska).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

